

SBP

#NieZostawiamCzytelnika

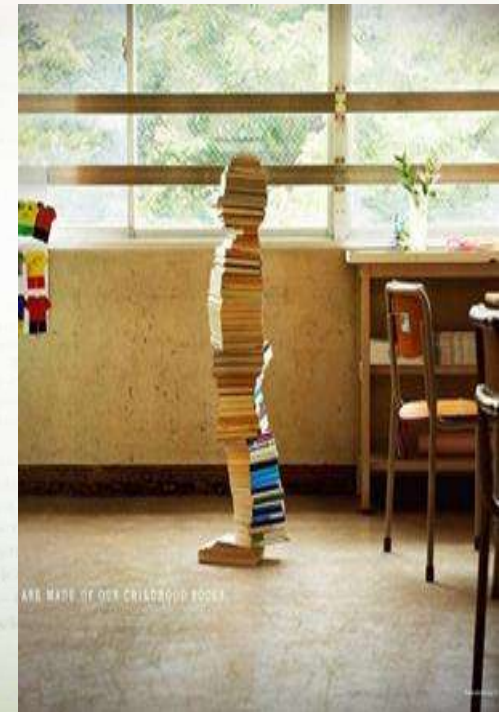
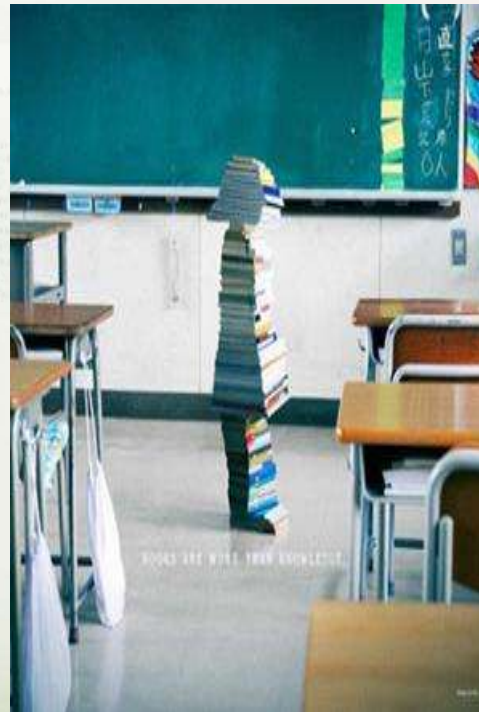
www.niezostawiamczytelnika.sbp.pl

Czytanie łączy Jak pięknie się różnić i mądrze być podobnym? Budowanie poczucia bezpieczeństwa i przynależności poprzez literaturę

Wanda Matras-Mastalerz
Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN
w Krakowie
Polskie Towarzystwo Biblioterapeutyczne
we Wrocławiu

Książki kształtują ludzi...

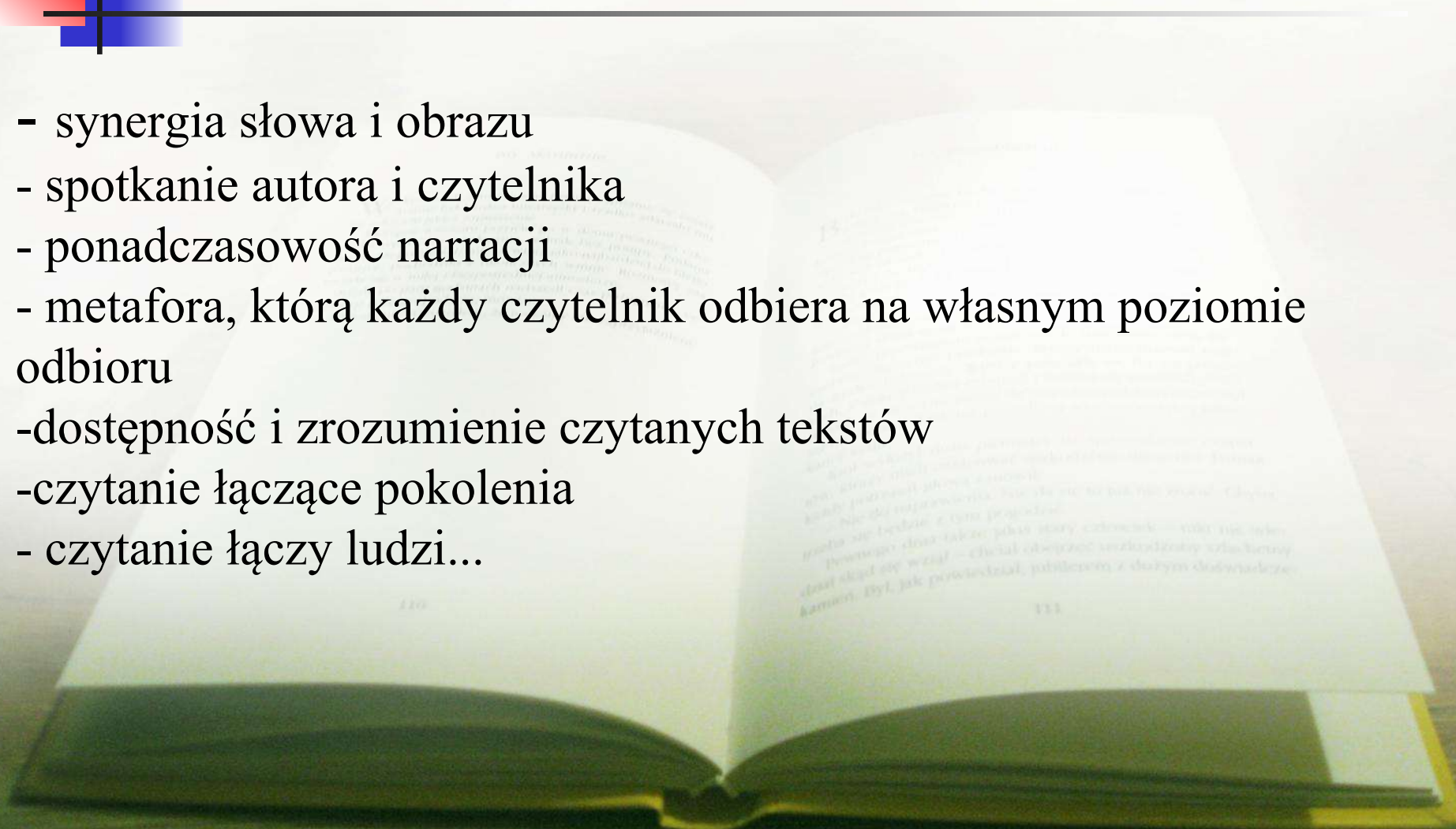
kampania czytelnicza miasta Jokohama (Japonia)

Inkluzywny charakter czytania i działań bibliotek

- synergia słowa i obrazu
- spotkanie autora i czytelnika
- ponadczasowość narracji
- metafora, którą każdy czytelnik odbiera na własnym poziomie odbioru
- dostępność i zrozumienie czytanych tekstów
- czytanie łączące pokolenia
- czytanie łączy ludzi...

„Nie myśl, że książki znikną...”

Umberto Eco

Czytając podejmujemy dialog z literaturą nieustannie

Roman Ingarden:

„Każde dzieło zostaje dopełnione przez czytelnika w akcie recepcji. Owa **synergia myśli autora i odbiorcy wzbogaca przekaz utworu, dodaje mu znaczeń.** [...] Pośredniość metafory buduje bezpieczny obszar konfrontacji z utworem, czytelnik czerpie z niego tyle sensów, na ile jest gotowy”.

· R. Ingarden, *Studia z estetyki*, T. 1, PWN, Warszawa 1966, s. 9.

·

SYNERGIA

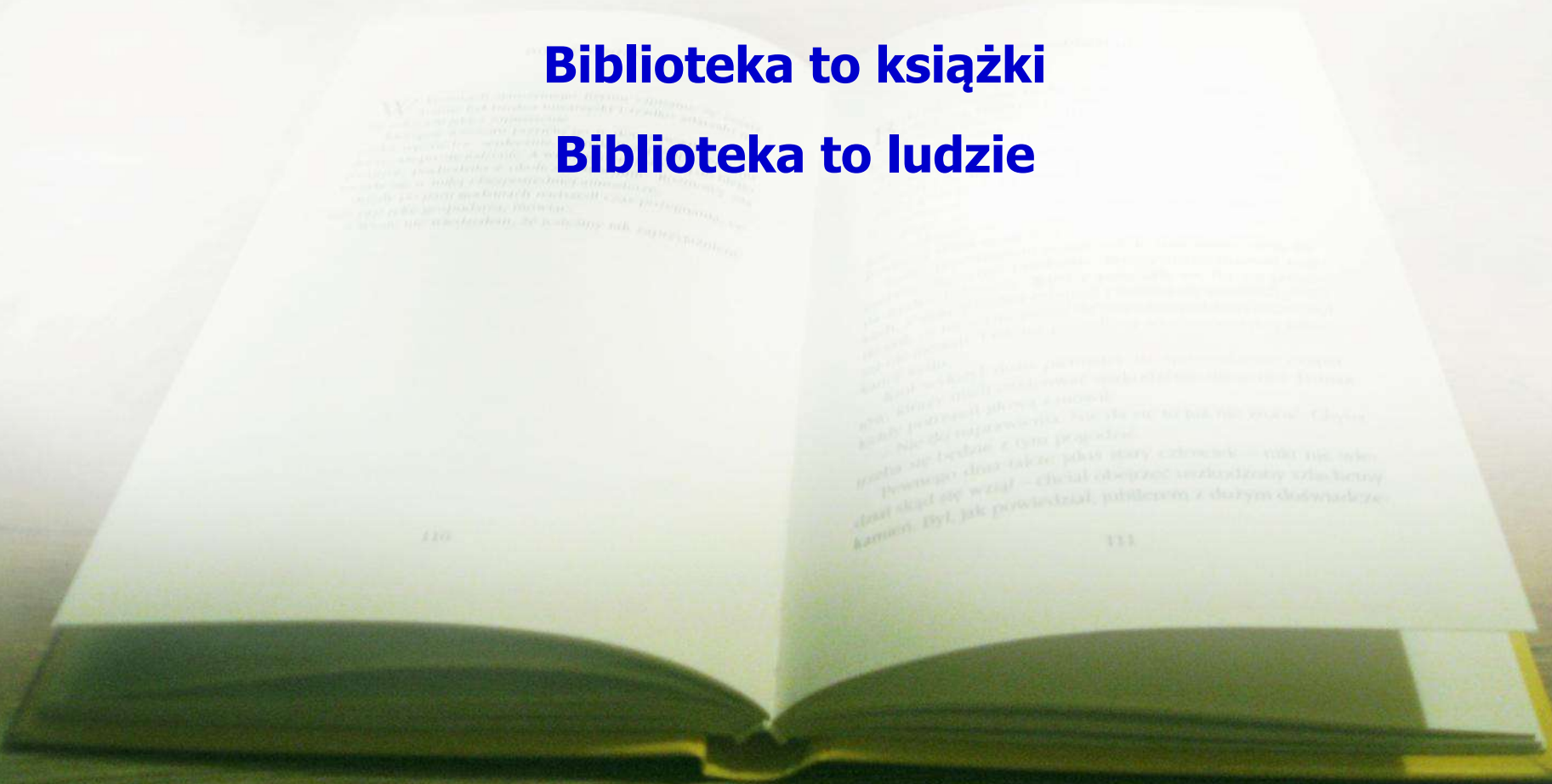
synergizm, synergiczność, efekt synergiczny

(z gr. *συνεργία* współpraca) – współdziałanie różnych czynników, których efekt jest większy niż suma poszczególnych oddzielnych działań. Termin ten jest pojęciem ogólnym, mającym zastosowanie w wielu różnych dziedzinach (np. chemii, farmakologii, ekonomii i biznesie). Synergia widoczna jest także w idei korespondencji sztuk, dokonującej się w ramach książki: synergii słowa i obrazu.

Biblioteka to książki **Biblioteka to ludzie**

WIEDZĘ O ŚWIECIE I LUDZIACH MOŻNA WYCZYTAĆ...

Peter Spier: *Ludzie*, Muchomor 2018

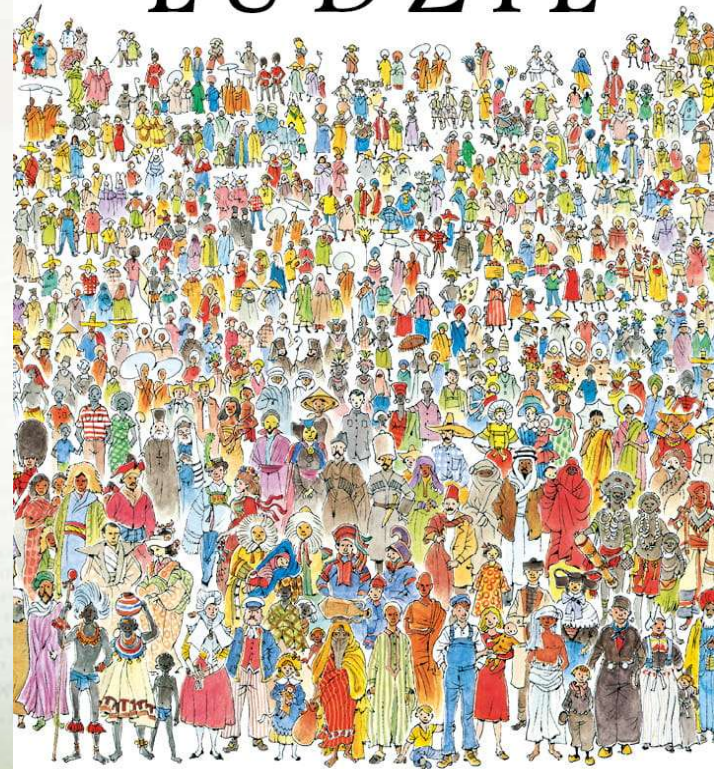
„Wszyscy wiemy, że na Świecie żyje mnóstwo ludzi i że co roku przybywa ich wiele milionów.

Dzisiaj jest ich na Ziemi 7 miliardów, jeśli spędzisz przy czytaniu tej książki godzinę, przybędzie ich w tym czasie 15 tysięcy.

7 miliardów ludzi i nie ma dwóch identycznych! Są młodzi i starzy, chorzy i zdrowi, szczęśliwi i nieszczęśliwi, mili i niemili, silni i słabi. Każdy z nich jest inny od reszty.

Czy to nie wspaniale, że każdy jest wyjątkowy w swoim rodzaju?”.

LUDZIE

Peter Spier

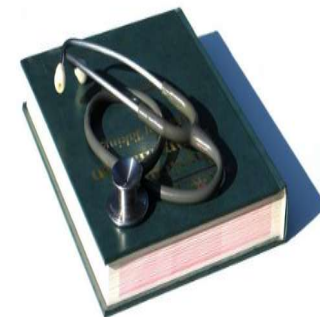
Bezpieczna konfrontacja z problemem czyli po co nam te historie?

1. Trafnie dobrana książka łączy się z jednostkowym doświadczeniem odbiorcy.
2. Odniesienie fabuły do własnego doświadczenia daje szansę na pracę z własnym smutkiem, lękiem, żalem z bezpiecznej perspektywy.
3. Literatura stawia pytania, na które nie ma łatwej odpowiedzi, zmusza do refleksji.
4. Pokazuje konsekwencje wyborów bez bolesnego osobistego doświadczenia.

„Książki na receptę”

w Wielkiej Brytanii, Walii, Hiszpanii,
Danii, Norwegii, Nowej Zelandii i Kanadzie

„The Christian Science Monitor” 2019, nr 3:

„Przybywa dowodów poprzedzonych wieloletnimi badaniami naukowymi, które pokazują, że czytanie może pomóc w wyzdrowieniu pacjentów, borykających się z problemami emocjonalnymi wynikającymi z choroby.

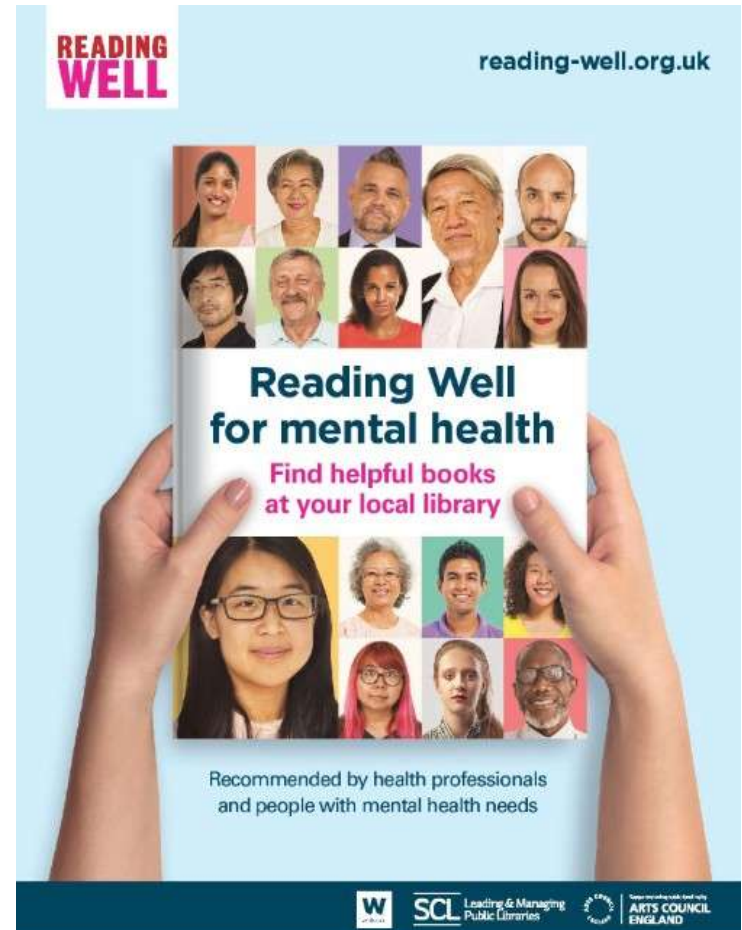
Czytanie wspiera także zdrowie psychiczne osób zdrowych”.

booksonprescription.com.au

„Books on Prescription is a program that helps you manage your wellbeing using self-help reading. The scheme is endorsed by health professionals and available through public libraries across Central and Far Western NSW.

The books provide helpful information and step-by-step self-help techniques for managing common conditions including depression, anxiety, stress and eating disorders”.

READING WELL

reading-well.org.uk

**Reading Well
for mental health**

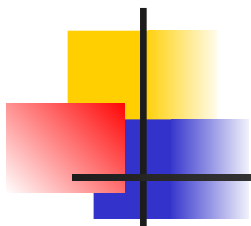
Find helpful books
at your local library

Recommended by health professionals
and people with mental health needs

W **SCL** Leading & Managing Public Libraries **ARTS COUNCIL ENGLAND**

**THE
READING
AGENCY**

Wielka Brytania - Reading Well Kolekcje

Projekt realizowany od 2003 roku, najpierw w Walii, w ramach którego bibliotekarze i eksperci w dziedzinie zdrowia tworzyli kolekcje książek biblioterapeutycznych.

W 2005 roku program ten stał się programem narodowym Wielkiej Brytanii.

Zakłada on holistyczne podejście do czytelnika-pacjenta.

W ramach tego programu w bibliotekach publicznych zostały wydzielone **kolekcje:**

- dla dzieci,
- młodzieży, poświęcone zdrowiu psychicznemu młodzieży,
- kolekcja dot. chorób przewlekłych i różnego rodzaju niepełnosprawności,
- kolekcja dla Seniorów (obejmująca między innymi problem demencji).

W ramach projektu wydrukowano specjalne ulotki, na których lekarz zakreśla dane pozycje.

Kolekcja adresowana jest też do rodzin pacjentów, aby wiedzieli jak pomóc osobie bliskiej.

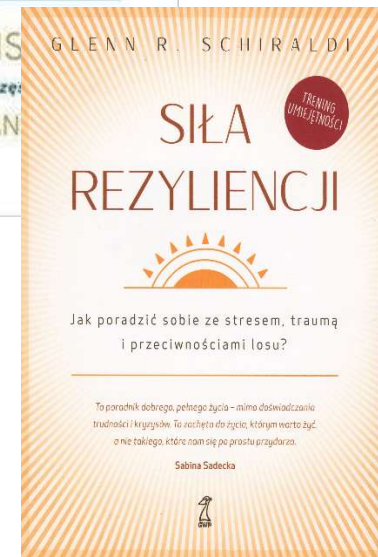
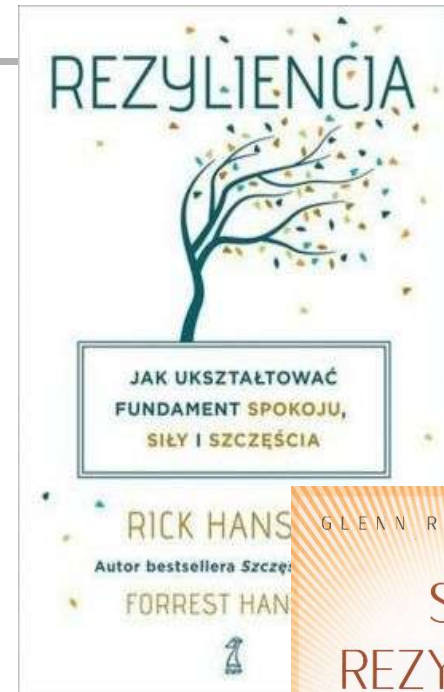
Na książkach naklejono znak: książka ze stetoskopem, dzięki czemu kolekcja jest

rozpoznawalna. Dotychczas z projektu w Wielkiej Brytanii skorzystało już milion dwieście pacjentów

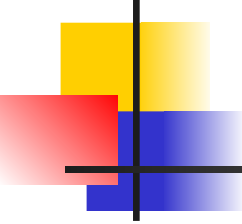
Biblioteki dostarczają też książki do domu.

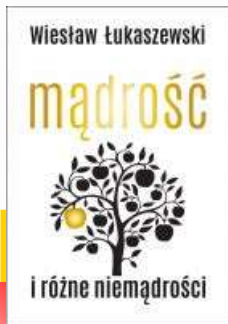
„Resilience” – proces, osiągnięcie sprężystości psychicznej
„Resiliency” - zespół cech osobowych, które zapewniają odporność psychiczną

Rezyliencja (łac. resilience) – „psychiczna sprężystość”, umiejętność lub proces dostosowywania się do zmieniających się warunków, adaptacja w stosunku do otoczenia, uodpornianie się, plastyczność umysłu, zdolność do odzyskiwania utraconych lub osłabionych sił i odporność na działanie szkodliwych czynników. Osoby rezyliencjne nie rezygnują z zamierzonych celów nawet gdy widzą problemy w ich osiągnięciu. Nie poddają się, lecz szukają nowych, funkcjonalnych rozwiązań.

Czytanie – strategią rozumnego inwestowania w przyszłość

-
-
1. **Kształtowanie potrzeby i nawyku czytania** jest warunkiem rozwoju krytycznego myślenia u dziecka, rozwijania jego wyobraźni, wrażliwości i empatii.
 2. **„Wychowanie to uczenie dzieci czerpania przyjemności z tego co dobre” (Platon).**
 3. **Literatura bywa często określana mianem „przewodniczki życia”,** która wskazuje drogę zasad i wartości, wspomaga proces kształtowania się osobowości, rozwija wiedzę o świecie, przyczynia się do doskonalenia charakteru.

Wiesław Łukaszewski, *Pięknie się różnić, mądrze być podobnym* (Smak Słowa, 2019)

„Różnić się pięknie, to nie tylko dawać świadectwo przekonaniu,
że drugi Człowiek ma prawo być inny niż ja,
a nawet mieć inne niż ja poglądy,
to nie tylko akceptacja tej odmienności,
lecz także dopuszczenie myśli, że on może mieć rację...”

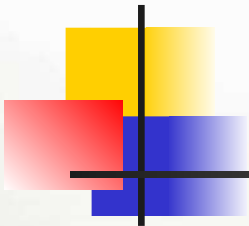
WIESŁAW
ŁUKASZEWSKI

PIĘKNIE
SIĘ RÓŻNIĆ,
MĄDRZE BYĆ
PODOBNYM

O korzyściach z dostrzegania
podobieństwa między ludźmi

PODOBNE jest zawsze DO...

a RÓŻNE jest OD...

**Dążymy „do” czegoś,
a uciekamy „od” czegoś**

Literatura w kształtowaniu wrażliwości na odmienność

110

111

Wszystkie kolory świata

Inkluzywny charakter opowiadań

Trzy bajki, które pomagają zrozumieć, czym jest niepełnosprawność

Marta Koźlak (która jest pedagogiem specjalnym) nie podkreśla różnic, a podobieństwa. Pokazuje, że niepełnosprawność nie jest jedyną cechą definiującą bohatera. **Każdy ma słabe i mocne strony, ważne by znaleźć swoje atuty i umieć korzystać z tego czym dysponujemy.**

Myszlicielka – zamyślona myszka, która woli tańce cieni od harców z rodzeństwem.

Sokolik – ptak o niesokolim wzroku, który patrzy słuchem, dotykiem i węchem.

Migi – spryciarz, który zna wiewiórkowy język migowy.

Niepełnosprawność dostarcza wielu wyzwań, ale nie staje na przeszkodzie, by doświadczać radości i czerpać z życia pełnymi garściami! Pytania do tekstu angażują dziecko i stanowią punkt wyjścia do rozmowy.

**OTWÓRZ KSIĄŻKĘ,
OTWÓRZ UMYSŁ**

Dziękuję za uwagę

